

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 16 grudnia 2019 r.

wniosku

J. N. o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Apelacyjnego w (...):

(...)

oraz sędziego Sądu Okręgowego w P. R. P.

i sędziego Sądu Okręgowego w Z. R. W.

delegowanych do orzekania w Sądzie Apelacyjnym w (...)

od rozpoznania zażalenia w sprawie z urzędu I ACo (...) (XV Ca (...),

IV Nkd (...)), dotyczącej K. N.

przy uczestnictwie A. S. i J. N.

oraz Prokuratora Prokuratury Rejonowej w P.

o czyn karalny,

- 1) umarza postępowanie w zakresie wniosku o wyłączenie sędziów Sądu Apelacyjnego w (...): K. J., P. G., R. M. i K. W.;**
- 2) oddala wniosek w pozostałej części.**

J.N., ojciec nieletniego K.N. wystąpił o wyłączenie Sędziów Sądu Apelacyjnego w (...) oraz sędziów delegowanych do tego Sądu, szczegółowo wymienionych w treści wniosku, od rozpoznania zażalenia na postanowienie Sądu

Apelacyjnego w (...) z dnia 3 lipca 2019 r. w sprawie z urzędu I ACo (...) (XV Ca (...), IV Nkd (...)) dotyczącej K. N., w którym Sąd ten oddalił wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w P. J. B. od rozpoznania sprawy oraz wniosek o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Okręgowego w P. od rozpoznania wniosku o jej wyłączenie.

Wnioskodawca argumentował, że za uwzględnieniem wniosku przemawia uzasadnione podejrzenie, że Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) oraz Prezes Sądu Okręgowego w P. są zainteresowani wynikiem sprawy XV Ca (...), a tym samym wszystkimi sprawami wypadkowymi jej dotyczącymi. W konsekwencji do wszystkich objętych wnioskiem sędziów zachodzi uzasadniona obawa, że będąc świadomi oczekiwanego wyniku tej sprawy przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) i mając na względzie domniemany zamiar tego Prezesa niedopuszczenia do ujawnienia wieloletnich nieprawidłowości, które zdaniem wnioskodawcy mają miejsce w sądach objętych właściwością Sądu Okręgowego w P., w szczególności w Sądzie Rejonowym oraz w związku z próbą utrwalenia status *guo*, np., przez utrzymanie osób z kierownictwa Sądu Apelacyjnego w (...) pełniących funkcji i stanowisk, nie będą w stanie całkowicie bezstronnie rozpoznać zażalenia. W tym kontekście zwrócił uwagę na pożyczki mieszkaniowe otrzymane przez sędziów oraz więzi łączące sędziów Sądu Okręgowego w P., którzy otrzymali pożyczki mieszkaniowe z sędziami Sądu Apelacyjnego w (...), co może świadczyć o współdziałaniu Prezesów tych sądów celem udzielenia pożyczek nieprzypadkowo wybranym osobom. Taka sytuacja może prowadzić do takiego dobierania składów lub manipulowania losowaniem składów, aby orzeczenia nie były dla Prezesa Sądu Apelacyjnego zaskoczeniem lub kłopotem.

Sędziowie, których dotyczył wniosek o wyłączenie, złożyli oświadczenia o braku okoliczności, które mogłyby wywoływać wątpliwości, co do ich bezstronności w rozumieniu art. 49 k.p.c. (k. 946 - 978, 980 - 985).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Instytucja wyłączenia sędziego została uregulowana w przepisach art. 48 i n. k.p.c. Zgodnie z art. 49 k.p.c. Sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać

uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie, lub też jeśli zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 48 k.p.c. stanowiące o wyłączeniu sędziego z mocy ustawy.

Odnosząc się do argumentacji jaka legła u podstaw wniosku, przypomnieć należy, że wyłączenie sędziego na wniosek strony nie nastąpi gdy strona poweźmie jakiegolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego rozpoznającego sprawę, ale dopiero wówczas gdy ujawnią się uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego (art. 49 k.p.c.). Dlatego wnoszący o wyłączenie sędziego powinien uprawdopodobnić wystąpienie takich okoliczności, które obiektywnie mogą rzutować na bezstronność i niezawisłość sędziowską. Niewystarczające jest prezentowanie subiektywnych odczuć i przypuszczeń wnioskodawcy, nieopartych na obiektywnych, racjonalnych kryteriach. Z oświadczeń złożonych przez Sędziów nie wynika, by znali uczestników postępowania i byli w jakiegolwiek sposób zainteresowani w rozpoznaniu sprawy K. N. Nie wynika również, by wystąpiła sytuacja, która mogłaby wywierać wpływ na swobodę orzekania sędziów lub stwarzać przekonanie, że sędziowie nie mają możliwości rozpoznania sprawy w obiektywny, bezstronny i rzetelny sposób.

Wnioskodawca ograniczył się jedynie do podania własnej oceny sprawy, nie uprawdopodobniając by istniały uzasadnione wątpliwości co do wydania przez sędziów objętych wyłączeniem orzeczenia opartego na w pełni zobiektywizowanych przesłankach. Dołączony do wniosku komunikat Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sędziów Sądów Powszechnych dotyczący wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko Prezesowi Sądu Okręgowego w P. wraz z oświadczeniem K. L. z dnia 8 lipca 2019 r. (k. 939 - 940) nie pozostaje w żadnym związku z przedmiotem prowadzonego postępowania. Podobnie oderwana od realiów prowadzonego postępowania jest argumentacja dotycząca korzystania przez sędziów z pożyczek mieszkaniowych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że wątpliwości co do bezstronności sędziego muszą istnieć obiektywnie i poddawać się zewnętrznej weryfikacji oraz ocenie, a nie być tylko subiektywnym przekonaniem wnioskodawcy nieopartym na okolicznościach sprawy (por. m.in. postanowienie Sądu

Najwyższego z dnia 11 stycznia 2012 r., III KK 214/11, OSNKW 2012, nr 4, poz. 40 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2018 r., V CSK 256/17, nie publ.). Wątpliwości co do bezstronnego orzekania przez sędziego uzasadniające jego wyłączenie nie mogą się opierać na argumentach o charakterze generalnym, zakładających jako pewnik, że układ stosunków interpersonalnych między sędziami sam w sobie wpływa na ich bezstronność i obiektywizm. Instytucja wyłączenia sędziego nie może być stosowana instrumentalnie, a sędziowie nie mogą być wyłączeni z tej przyczyny, że wnioskodawca wyraża niezadowolenie ze sposobu funkcjonowania sądów oraz podejmowanych przez sędziów czynności procesowych i administracyjnych. Argumenty przytoczone we wniosku opierają się na założeniu mieszczącym się w sferze przypuszczeń i sugestii, że sędziowie w procesie orzekania są uzależnieni od sugestii i oczekiwań innych sędziów pełniących stanowiska funkcyjne nie powiązanych dodatkowo w żaden osobisty sposób z przedmiotem prowadzonego postępowania. Nie ma w okolicznościach sprawy racjonalnych przesłanek, które pozwalałyby na formułowanie z punktu widzenia postronnego obserwatora - obaw o brak obiektywizmu sędziów w rozpoznaniu zażalenia.

Z uwagi na to, że objęci wnioskiem o wyłączenie sędziowie P. G., K. J. i R. M. wchodzili w skład składu orzekającego, który wydał postanowienie z dnia 3 lipca 2019 r., podlegają wyłączeniu z mocy ustawy od rozpoznania zażalenia przysługującego do innego składu sądu drugiej instancji (art. 394² § 1 k.p.c.), postępowanie z wniosku pozwanego o ich wyłączenie, podlegało umorzeniu, jako bezprzedmiotowe (art. 355 w zw. z 13 § 2 k.p.c.). Jako bezprzedmiotowe - w dacie rozpoznania wniosku - należało umorzyć również postępowanie o wyłączenie sędziego K. W., która przebywa na długotrwałym zwolnieniu lekarskim (k. 986), nie podejmuje zatem aktualnie czynności orzeczniczych.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.